

чинниками, які не відповідають загальноприйнятим правилам суспільної моралі, а найголовніше – звичайній природі речей, що склалася історично [4, с.12].

Отже, можна зробити висновок, що даний принцип європейських стандартів в українському суспільстві в даний час впроваджується, більшість проблемних питань, пов'язаних із реалізацією цього права в нашому суспільстві до сих пір не врегульовані. У більшій мірі дані питання не можуть бути врегульовані через неприйняття суспільством сучасних вимог світового права. Україна знаходиться зараз на перехідному етапі до всебічного впровадження та реалізації гендерної рівності. Непоодинокі випадки порушення такого права над жінками, що обумовлюється ненадійною роботою органів держави, що слідкують за дотриманням даного принципу. На нашу думку, впровадження змін до чинного українського законодавства та якісне тлумачення поняття гендерної рівності серед населення має зробити важливий крок до всебічного впровадження дотримання та реалізації даного права.

Список використаних джерел:

1. Кімел М.С. : Гендероване суспільство. Переклад з англійської. К.: Сфера, 2003. 490 с.
2. Бачинін В.А., Журавський В.С., Панов М.І.: Філософія права: словник. К. Ін Юре, 2003. 408 с.
3. Офіційний вісник України: щотижневий збірник актів законодавства. 2005. № 40.
4. Львова О., Оніщенко Н.: Принцип рівності у праві: теорія і практика: монографія. К.: Юридична думка, 2014. 300 с.

ДЕГТЯРЬОВА Марія,

здобувач вищої освіти третього курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

РЕЗВОРОВИЧ Кристина,

кандидат юридичних наук, завідувач
кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА У СУДОВІЙ СФЕРІ ТА ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ

Сучасні гендерні стереотипи, що існують у судовій сфері України дають змогу зрозуміти, що жінки не мають достатніх можливостей для того, щоб проявити свій професіоналізм та реалізувати свій потенціал. Детального

дослідження вимагає вивчення представництва жінок у суддівській професії, адже воно показує кількість залучення жінок до процесу прийняття важливих рішень. Більш за те, навіть в самому законодавстві суддя визначається як особа, що наділена повноваженнями здійснювати правосуддя, насамперед шляхом прийняття відповідних рішень.

Загально визнаним є факт про те, що поняття гендерної рівності – це відносно нова для суддівського професійного середовища категорія. Питання гендерної проблематики вже неодноразово підіймалися та розглядалися фаховою літературою, але все одно на даний момент вони вимагають більш глибокого подальшого вивчення. Дослідницька практика доводить, що під час вивчення такого питання виникає багато труднощів. Перш за все ці питання пов'язані із відсутністю чіткої, структурованої картини статистичних даних у суддівському корпусі, що визначені саме за критерієм статі. Наявна так звана «невидимість проблеми». Відсутність статистичного аналізу цієї проблеми зараховується аргументом до відсутності цієї проблеми, але, навпаки, це є ознакою недостатнього дослідження цієї проблематики. Статистичні показники під час будь-якого дослідження відіграють важливішу роль та стимулюють до змін на законодавчому рівні для врегулювання проблем [1].

Опираючись на стан гендерної рівності в Україні (перш за все у судовій сфері), можна зробити висновок щодо його неоднозначності. Цікава ситуація склалася навколо ратифікації Україною Стамбульської конвенції, яка була підписана Україною ще у 2011 році. Ратифікація – це процес, який став зобов'язанням України перед Радою Європи, визнаний необхідною умовою для повноправного членства в ЄС. 17 листопада 2016 року Верховною Радою було прийнято рішення не ратифікувати цю Конвенцію Ради Європи щодо запобігання насильству стосовно жінок та домашнього насильства і боротьби із цими явищами через те, що в ній містилося поняття «гендер». 7 березня 2017 року представниками Всеукраїнської Ради Церков та релігійних організацій була прийнята позиція щодо відсутності перспективи даної ратифікації, адже Стамбульська конвенція несе в собі серйозні ризики для українського суспільства та сім'ї. Також в парламенті був озвучений намір виключити із проектів поняття «гендер», «гендерно-обумовленого насильства», «гендерної ідентичності» тощо [2, с. 206–211].

У 2015 ОБСЄ проводило дослідження, яким підтвердило факт про значну поширеність у професійному середовищі судової сфери (адвокатів та суддів) багатьох гендерних стереотипів, подолання яких вимагає спрямування навчальних та інформаційних заходів. На сучасному етапі розвитку українського громадянського суспільства існує своєрідний конфлікт між традиційним розподілом гендерних ролей і патріархальних ціннісних орієнтирів з одного боку та новими (егалітарними) викликами (пропагування рівності і взаємозамінності у різних сферах діяльності жінок і чоловіків як рівноцінних особливостей) – з іншої сторони [3].

Враховуючи усі ці аспекти судової сфери, слід розуміти принцип роботи механізмів поширення гендерних стереотипів, знати наслідки їх дії і звертати на них увагу інших суб'єктів судового процесу. Максимально важливим є в даний час виявлення таких гендерних стереотипів, наголошення та звернення уваги на них під час судового розгляду справи, насамперед якщо це призводить до певних юридичних наслідків. Багато соціологічних опитувань виявили, що серед українських жінок багато тих, хто погано володіють інформацією про можливості захисту своїх прав, у том числі трудових, та які мають низький рівень активності в їх обстоюванні. Причина бездіяльності жінок – це їх світоглядні орієнтири, а також слабка ефективність юридичних засобів захисту, в тому числі шляхом звернення до суду [4, с.30].

Отже, не дивлячись на рівень відповідальності та ту важливу місію, що виконує судова гілка влади в Україні, дуже важливою складовою неупередженості та безсторонності є питання гендерного рівноправ'я. Сегментарна частка представництва жінок у суддівській професії – це показник їхньої участі в процесі прийняття вирішальних (важливих) рішень, адже саме визначення поняття судді як особи, що наділена повноваженнями здійснювати правосуддя шляхом прийняття відповідних рішень. Тож від таких вольових рішень залежить майбутнє не тільки якихось окремих індивідів, але й українського суспільства в цілому.

Список використаних джерел:

1. «Роль судової влади у забезпеченні гендерної рівності.» Зустріч донорів та виконавців проектів в галузі верховенства права від 07.03.2021. USAID. URL: <http://rsu.gov.ua/ua/news/rol-sudovoi-vladi-u-zabezpecenni-gendernoi-rivnosti-tema-zustrici-donoriv-ta-vikonavciv-proekti-v-v-galuzi-verhovenstva-prava> (дата звернення: 19.10.2021).
2. Сулова О. Гендерні стереотипи у судовій практиці та механізми їх подолання / в кн.: Захист жінок та дітей на основі міжнародних документів щодо прав людини. Міжнародна конференція. Ялта, 2–3 червня 2010 р.
3. Гендерна рівність у судовій сфері. Міжнародний центр перспективних досліджень : веб-сайт. URL: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/images/eu/genderna_r_vn_st_u_sudov_y_sfer_.pdf (дата звернення: 19.10.2021).
4. Христова Г. Освітній курс «Розгляд судами справ, пов'язаних з насильством в сім'ї»: методичний посібник. К.: ТОВ «Компанія «ВАІТЕ», 2011. URL: <http://www.nsj.gov.ua/files/documents/002.pdf> (дата звернення: 19.10.2021).